

VADÁSZ- ÉS VERSENYLAP.

Vasárnap october 30.

30. SZ.

Harmadik évfolyam 1859.

Vadászrajzok.

II.

(Folytatás.)

Szabolesnak vadállománya, mint már mondva volt, a legváltozatosb s leggazdagabb, mit csak kívánni lehet. A sok rejt, bűvő, enyhely és fődözet, mit az elszagगतott mező, a sok apróbb, télen befagyó nádceseret, a bokros cserjék és sűrű aljerdők képeznek, de magok a kopár buczka völgyek is, mik a barmok és házi állatok tanyájához közel, a falásra elegendő koncot, üldözéskor biztos menedéket s fődött illanást engednek, a dülővad szaporaságának különösen kedveznek. Farkas (*canis lupus*) a nyirbátori, bélteki, ufejertői, karászi, baktai stb. erdőkben mindig, száraz évszakokon át pedig a rétközi sűrű nádasokban is, midőn a magasan kiálló nád- és gyékénytövek zsombékjai közt mély üregek s hasadékok támadnak, hol a rabló egész heteken és hónapokon át észrevétlen s bántatlanul lappanghat, leginkább szeret tartózkodni, és akár kopó akár pedig hajtó előtt gyakran jó lövésre.

Sok német szakiró, különösen a régiebbek, kik farkast még természetben láttak, melly szerencsében az újabbak mint tudjuk már vagy pár évtized óta azért nem részesültek, mennyiben ezen vadur az ugynevezett civilisationak különben is nagy ellene — ennek két nemét, erdei vagy hegyi (Wald-Wolf) és réti farkast (Sumpfoeder Rohr-Wolf) különböztetik

meg; minálunk is ezen kétféle elnevezés van szokásban, pedig természetlanilag a kettő közt semmi különbség nincsen. Hogy vadászati szempontból sincs, arról kiki meggyőződhetik, ki Szabolcsban farkasokra vadászott. Itt igen bajos volna, sőt nem is lehet a réti farkast az erdei-től megkülönböztetni, mert midőn az erdőt hajtják, valamelyik közel nádasba illan el, viszont midőn vadász, kopó vagy agarászlovak dörögése a száraz vagy befagyott nádeseretből kizavarja, azonnal az erdőnek vagy cserjének veszi útját. És hogy forgáskor, midőn a szuka éjjelenkint, hosszura nyujtott kellemetlen vonitással híjja össze maga körül a lomposudvarlókat, az állítólagos két válfaj össze ne vegyülne, különösen itt, hol rét és erdő olly közel van egymáshoz, a farkasnak már kutyatermeszeténél fogva sem tehető föl. Az sem áll, hogy a réti farkas kisebb, alacsonyabb s vékonyabb volna mint a hegyi vagy erdei; — láttam én egy pár évvel ezelőtt Karczagon, mellynek közelében vagy 12 mértföldnyire nincs erdő, a kunlaposi rétbén egy juhászbojtár által a karámban bottal agyonütött olly nagy farkast, melly kinyújtva — szaglója hegyétől, nyele szirmaig tökéletes öt láb hosszú, kitömvé pedig olly vastag volt, mint egy jól meghizott sertés. Ellenkezőleg tehát némelly szakemberek állításával, kik mindenben módfölött hajhászszak a különbségeket, a farkast pedig mint mondám alkalmasint csak mások leírása után ismerik, azt tapasztaltam, hogy az alföldi réti farkas, melly juhót, tulkot, tinót, csikót, lovat, ökröt, sertést bőven kap, majdnem erősebbre nő, mint az erdei vagy épen hegyi, mellynek a koncban nincs olly gazdag választéka. A falat bősége vagy hiánya véleményem szerint a farkasnál is az egyedüli tényező, melly a vadnak külső kifejlését föltételezi. Az áll, hogy az úgynevezett réti farkas fakóbb színű szokott lenni, mint az, melly mindig erdőkön s bérczeken kullog, ezt azonban csupán a nap hatásának tulajdoníthatni, mert a rét nem adván olly tökéletes árnyéket mint az erdő, sőt eső ellen épen nem védvén a vadat, szőre okvetlenül megfakúl, míg az erdők lakója a 'hűsben' inkább megtartja barnább s itt-ott verhenyegessel vegyített hamvas színét.

Milly nagy számmal tanyáznak a farkasok a Nyirben, arról tanuskodtak már e lapok is. 1857-ki december közepén az orosi két erdőtől négy napi vadászat után kilencz farkast vert föl a kopó, mellyekből hét el is esett. Különben is alig van jól rendezett hajtóvadászat, hol az apró vadak közé egyegy farkas is ne vegyülne s föl ne villanyozná az egész vadászközönséget. Néha a legnagyobb zajra sem ötlük ki, többnyire

azonban a hajtónak, vadásznak vagy kopónak legelső megsejtésére is ellillan. Emlékszem, hogy egy hajtóvadászatkor az első kör tőszomszédjában, honnét a második meglehetősen zaj- és robajjal megindult, midőn ez már olly szükre szorúlt, hogy néhány percz múlva a hajtóknak kellett vala a körbe menni, egy három éves farkas kezdett a lövészek előtt ke-rengni. Nem kevesebb mint hat kétesövű fegyver szórta belé a nyúlgöböt, mivel a csövek épen töltve voltak s a vértajt csak úgy ömlött nyomába, midőn egy vadász hirtelen néhány kisebb ficzkóval látta el csövét, mik a sebesültet végleg leteríték; máskor (februárban 1858) már hazamenőben valánk Ófejértóra s a falu tövében fönmaradt utolsó kis hajtást akar-tuk még megtenni, mit a hazatérő sok hajtó úgy is összevissza gázolt, úgy hogy inkább szabatoság kedvéért tettük ezt, semmint hogy remé-nyünk bár mi szerencséhez lehetett volna, midőn a hajtók s lövészek elálltával egy nagy ordas fenevadat láték oldalvást, vagy 30 lépésnyire tőlem a sűrüből kiötleni. Észrevétlenül s nagy kényelmesen irányozék a kullogóra s a mint fegyverrem durrant, az én farkasom is összerok-kant, egy fa tövében kinosan hömpölyögve. Bizonyos lévén elestéről s nem akarván a lövészek sorából előlépni, mi mindig veszélyes, mert az emberta legjobb akarat mellett oldalról akár egész lövetnyi göbbel is meg-köszöntheti szomszédja — néhány percz múlva jobb felől álló társam lö-vése egy rókára tett figyelmessé s kevéssé elfordítám szemeimet az álta-lam elejtett vadról, hogy a még meglévő második töltéssel ha lehet a róká-val is elbánjak. Ez azonban nem jött lövésre s midőn már a hajtók is a fegyverek horderejénél közelebbre hatoltak, ama fához mentem, hol farkasom elesett. Nem is szükség mondanom, hogy e váratlan zsákmány-nak, miről társaim még mit sem tudtak, igen örültem. De ki írja le meg-lepetésemet, midőn a farkasnak csak hült helyét, összekuszált s erősen betajtott levél- s gazhulladékot, őt magát azonban sehol nem lelém s a már beállott alkonyban, hőtlan mezőn az egész vadász és hajtósereg sem tudta legnagyobb bámulatom s boszuságomra kinyomozni! csak harmadnapra vettem hirt, hogy azon helytől hol elesett mintegy 300 lé-pésnyire lelték őt meg a nyájörzök s hogy szája tele volt tajtos szőrrel, mit kinjában három sebhelyéből kitépett! E két eseményt, mellynek ma-gam valék szemtanuja, csak bizonyosságul akartam arra nézve megemli-teni, hogy e legvadabb állat is gyakran megfélemedezik az óvatosságról, miről olly annyira ismeretes s nem ritkán ott ötlük elő, hol legkevésbbé várták. Tanuságot teszen továbbá e két esemény arról, is milly iszonyatos

életereje van e dűlönak s milly roppant lövést elbir. Kemény természetéről bizonyosan minden, ki farkasra lött meggyőződött, azért hacsak nem jő hűsz harmincz lépésnyi távolra, vagy épen különösen szerencsés lövés nem éri, melly vagy mindkét világától fosztja meg, vagy rostaként át nem járja mellkasát : egyszerű szatymával vagy vastag göbbel, hótlan időben vagy télen, midőn tömör czirmai a kisebb lövéstől vajmi hatalmasan megvédik, a sebhedt farkast alig lehet megkapni.

Jules Gérard a hires orosz lányviador kiszámítá, hogy a kár, mit a vadkirály az arab barmászoknak teszen, évenként ezeröttszáz tallérra rűg s életidejét középszámítással harminczöt évre vevén. ez idő alatt öszszesen ötvenezer tallérnyi értékű lovat, öszvért, barmot, tevét és juhot fogyaszt el ; az emberéletek, mik egy-egy orosz lány megejtésekor a vadásztörzsek részéről rendesen áldozatul esnek, számításba nem is jövén, a minthogy sem Gérard, sem az arabok az emberi áldozatokat ilyen alkalommal számba se veszik ! A mi farkasunk nem érdemli, hogy európai vadkirálynak neveztessek, ő ama nemes állatnak életmódjával összehasonlítva csak utonálló rabló s vérszomjas kalandor; mégis, ha az általa egy éven át elejtett ló, csikó, ökör, tinó, tulok, sertések, tehenek, juhok és más apróbb áldozatok értékét egyremásra évenként, még pedig igen csekély számításal négyszáz forintra tesszük s meggondoljuk, hogy életkora középszámításal bátran 16 évre vehető, egyetlen egy farkas éltében legalább is hatezer négyszáz forintnyi kárt teszen s ha egyegy megyében csak hűsz ilyen vendég van, neki a lakosság évenként több ezernyi értékű zsákmánnyal adózik.

Azért, habár a farkas megjelenése a körben vagy kopó előtt sok életet nyujt is a vadásznak s ha majdan egyszer vadásztéreinkről e hivatlan vendég végkép eltűnik, mint eltűnt a brit és szardiniai szigetekről, meg alkalmasint az egész közép és déli Európából — kedvtöltésünk legfőbb élét s érdekét veszítendi is — csak pusztítsuk és öljük e fenevadat, és ártsunk neki a mint, és a hol lehet. Olly állat, melly nem érvén be annyival, mennyi éhsége lecsillapítására elegendő, hanem ha például egy ólban vagy karámban hozzáférhet, akár van rá szűksége akár nincs, czél és vég nélkül öl, marakodik s dűl mindaddig, mig életet lát maga körül, csak azért mert vérszomjazó dűhét jól esik minél több vérrel csilapítani, bizony nem érdemli, hogy kiméljük ! Ó, kinek természete ugyanazonos a végetlen öldökléssel, kinek minden lépése és mozdulata egyegy kegyetlen kártétel, melly egész élete folytán semmi legkisebb hasznot

nem hajt s halálakor is vajmi soványul fizet bőrével s nem is annak, kinek legtöbb kárt tett vala, hanem annak, ki a nyiri zsidónak jól megfizet érte: pusztuljon minél előbb vadásztereinkről örökre.

Hány farkast ejtenek el évenként a szabolcsiak, körülbelül hány darabot tehetni föl rendes állománykép az egész megyében? fájdalom nem tudom még csak megközelítőleg sem egész bizonyossággal megmondani. Még mi igen távol állunk a külföldi vadászoknak azon dícséretes pontosságától, hogy minden elejtett vadról jegyzéket vezessünk. Legrendesebb uradalmi vadásztéereinken is hiányzik illyes idényjegyzék, mint-hogy az eddigi gondatlanság, rendetlenség s vadásztörvényküli állapotban nem is lehet e részbeni pontosságot követelni. Mióta Verseny s Vadászlapunk van, csak előbb jutunk egyegy farkasnecrolog tudomására, kivált, ha urvadász volt az elejtő, ki azt számunkra megírni nem rösteli. Azonban mégis legtöbb adattal szolgálhatnának erészben a hatóságok, kiknél legalább a szegényebb sorsbeliek a vadbér elnyeréséért magukat mégis jelenteni szokták; úgy hiszem, hogy sok megyében, és Szabolcsban is, az illy tudósítás olly nagy s e mellett hiteles számokat eredményezne, mellyeken egész vadászközönségünk méltán elsodálkozna. És összehasonlítván az összes eredményt a többi civilizált országokéval, mulhatlanul kiderülne, hogy Orosz és Lengyelhont kivéve, nálunk még legtöbb farkas tanyáz és kerül kézre.

Véleményem szerint, nem követek el semmi túlságot, ha azt állítom, hogy a Szabolcsban évenként elejtett farkasok számát, azokkal együtt, miket a künn lakó emberek apró kölyök korukban az alomról fölszednek, tizre-tizenötre bátran tehetni, mi legalább is kétszer akkora állományra mutat.

(Folytatása következik.)

T á r o g a t ó.

(Ad rivum eundem sat. — A malaczkai löjegyzék. — A fűrjidényből. — Eladó ebek. — Két farka felosztása s egy újnak reménye. — Kopászat; Újszász, Velejte, Csákó. — Visszapillantás Pardubitzra és Aradra. — Külföldi versenyügy; Newmarket, Páris, Tsarcasella, Konstantinápoly.)

A vadászidény mindenfelé megkezdődött s lő- és lovas vadászatok egyiránt folynak, mellyeknek több érdekes részletét lapjaink közelebbi számai hozandják, valamint a retyezáti zergevadászat leírását is, mellyből kitünik, hogy ha a társulat ezen első kísérlete nem ütött ki olly sikerrel, mint várható volt, ez különösen ama körülményeknek tulajdonítandó, miszerint „ad rivum eundem lupus et agnus vene-

rant“ s a tulajdonjogot nem tisztelő „lupus“ a később jötteknek „turbidam fecit aquam.“

A malaczkai uradalom vadasterein 1859-ben elejtett 43 szarvas lőjegyzéke következő :

L ő v é s z	Á g ú					Csapos	Összeg
	14	12	10	8	6		
Apponyi Lajos gr.	„	„	1	„	„	„	1
Chotek Rudolf gr.	1	1	1	4	1	„	8
Eszterházy Károly gr.	„	„	„	„	1	„	1
Károlyi Alajos gr.	„	„	„	„	„	1	1
Kollonitz László gr.	„	„	1	1	„	1	3
Liechtenstein Károly hg.	„	„	1	„	„	„	1
Pálffy Antal gr.	„	„	1	„	„	„	1
Pálffy Pál gr.	2	3	4	4	2	5	20
Orczy Béla b.	„	„	„	1	„	„	1
Schönfeld Károly gr.	„	„	„	2	„	„	2
Wenkheim Rudolf gr.	„	„	„	2	„	„	2
Siebenfreund erdőmester	„	„	1	1	„	„	2
Összesen	3	4	10	15	4	7	43

A kis vadászat köréből nyári utóhang gyanánt ifj. Róth József úrtól a rábá-közi Mihályiból a következő érdekes közleményt vettük :

„Pittypalatty!“ Igaz ugyan, hogy ezen igénytelen hangoeskák talán legkevesbé villanyozzák fel a vadászok legnagyobb részét, mind a mellett el kell ismerni, hogy zenészeik, a szelid fürjeeskék, hol nagy számmal települnek meg, a nyári hónapok alatt nem kis élvezetet nyújtanak a szenvedélyes vadásznak. A jelen évi fürjidenyt, miután a költés idejében hullott gyakori záporok rosz tenyészetet okoztak, nem lehet a legjobbak közé sorozni s más évekkel összehasonlítva, mindenki vadász-jegyzőkönyve úgy hiszem tetemes csorbákat fog a fürjek számában felmutatni. Mindamellet nálunk a mihályi vadásztéren, két vadász augusztus 10-től szeptemberig 614 fürjet lőtt. A néhány év óta elterjedt ama gazdászati szokás következtében, hogy a gabonanemek mindenütt kaszáltatnak, a fürjek a tengeriben való tartózkodásra vannak utalva, hol jól idomított vizslával löhető. Megemlítendő azonban, hogy részint a tengeri magassága-, részint az abbani könnyebb szaladásuk miatt, a fürjek itt nem olly könnyű szerével kaphatók le; sőt gyakran, ha nagy szélben robaj nélkül lebbsenek fel, a legügyesebb vadász fegyverével is daczolnak.“

Nálunk, hol jeles erdei kopókban és vizslákban olly érezhető a hiány, ebkiállítások pedig, mint Angliában, nincsenek : a kedvelők előtt figyelmet kelthet a lapjaink végén olvasható jelentés, kivált ha megsűgjük, hogy a tulajdonos betegeskedése miatt eladó — 3 éves kan és 5 éves szukakopók a környéken körülbelöl a legjobbak, a borzerek kifogástalanok, róka- és borzlyukba egyiránt hajtának, kívánatra próbára is megkaphatók s eladás esetére Pestre felszállítandók. A tőlük érzékenyen megváló tulajdonosnak egy másfél éves fekete hosszú szőrű igen szép kanvizslája is van eladó, melly fürjre, fogolyra és vízi szárnyasokra már használva, igen sokat ígér.

A jelen év nem az, melyben a lovas vadászatok gyarapodását örömmel jegyezhetnők fel; sőt ellenkezőleg két farka feloszlása tanúsítja — szeretjük hinni inkább az idők lehangolt jellemét, mind a férfias edző sportszenvedély esökkenését. Egyetlen vigasztalás még az, hogy olly kitünő tenyészanyag, minő a főtí farkában volt, nem megy külföldre, (nagy részét gr. Andrásy Aladár vette át); az aradi pedig, ha csakugyan nem összetartható s ha valósúl mit félfüll-l hallánk, szintén egy jeles sportsman birtokába s így jó kezek közé jön. Továbbá, a „Pesti Napló“ „derüt“ hirdet — s mihelyt fővárosunk a magyar aristocratiának valóságos központja lesz és visszanyeri rég nélkülözött megtért fiait, akkor nem maradhat el az, minék részvények útján alakítása a tavasszal nem sikerült, t. i. egy farka alakítása Pest közvetlen közelében, melly fővárosunk élénkségének és vonzerejének lenne egy nevezetes tényezője. És így reményünk van, hogy az idén szenvedett esökkenést a sport körében a jövő év bőven helyre fogja pótolni.

A róka- és nyúlkopászatok vidékekként különböző szerencsével folynak; mert míg Újszászon october első felében a száraz, hideg, szeles idő, a szimat e három párkája minden hajtást megghiúsított, addig a felföldön Velejtén a legkitünőbb sportnapokat élvezték az ottani vadászok, kik a főtí farkából oda került 20 pár kankopó után olly nevezetes futamokban vettek részt, minők nem minden évben fordulnak elő. Ugyanott egy sajtyszerű vadászat is készül: erős kopók által hajtott farkasokra lóhátról forgócsövekkel (revolver). Mindezek eredményének tüzetes közlése iránt a nemes farkamester ígéretét birjuk. — Csákón jóformán csak az aradi versenyek után kezdtek gyülekezni a sportsmanek s élményeikről a szokott időszaki tudósítások ez idén sem fognak elmaradni. — Kolozsvárról is, honnan az érdekes A B C-ét olly rég nem olvastuk, várunk és kérünk tudósítást.

A versenyidény be van fejezve. A pardubitz első Császárdij nem volt olly nagy érdekű minőnek ígérkezett; Ducrow, Basi Bozuk, Agitation és Kars elmaradása az eredményt csaknem kétségtelenné tevő. A három első, mint halljuk, már egészen helyre jött mulékony bajából; Kars azonban a szintén letört Bird in the handdal együtt alig ha megjelen többé a gyepen. Harlequin szintén pályája végére ért; a 2-dik Császárdijban nyomorúltam érkezett be negyediknek Rhadamans után, mellynek a 3 mföld világosan sok volt s e fölött alkalmasint pesti győzelmének szenvedni inkább erkölesi mint anyagi következéseit. A polgárdi istálló Peeress-el gyarapodott, melly Angliából Pardubitzba érkezte után negyed nappal s nagy teherrel nyerte az asszonyságok díját. Cigarette a tavaszi sérüléseket nyögi; a pardubitz kísérleten megsántult s gyepi jövője legalább is kétes. Ellenben Arad, mint versenyter, fényes jövőt ígér s a magyar gyepék közt a 2-dik helyet készül elfoglalni. Idei versenyei szépen sikerültek, leszámolva szegény Lowe balesetét, ki azonban, mint örömmel halljuk, már javulás útján van s két hét alatt egészen felépül. Bukása irtózatos volt; „szemeim előtt — mondja — egyszerre milliő csillag káprázott“ — s ő ekkor egy oszlopnak vágatva, ebbe balvállával ütközött olly sebességgel, hogy a pózna felrése rögtön letörve, három ölnyire vágódott el, Lowe pedig eszméletét vesztve rogyott a földre Aviáról, melly a többi lovakkal lovastalanúl ért a nyerpont

elé. E baleset a többi lovast is megzavarta s így a verseny eredményében a véletlenek is volt nagy szerepe.

Tekintsünk most szét a külföld versenyterein. — A newmarketi octóberi második verseny arról híres, hogy rendesen rossz időjárás üldözi s hogy a Cesarewitch gyakran holt versennyel foly le. Soha azonban nem volt még Newmarketen olly csúnya esős idő és oly érdekes szép holt verseny a Cesarewichben, mint az idén. Indult 35 ló, ezek közt kedvencek: Borderer, Special Licence és Clydesdale, melyek közül a két első rögtön elveszté a verseny esélyeit s ezek Sir Booth Artless és Mr. Parr Gaspard lovának váltak kedvezőkké, melyek derékfutással s a nyerponthoz holt versennyel érkeztek be, három lóhosszal utánuk Clydesdale, ugyanannyival hátrább mint negyedik Mazzini, ötödik Prioress, e díjnak harmadévi nyertese. A két első ló 3 éves. Artless pej kanca Archytól, Gaspard a francia császárdíj nyertője; az elsőre 5 st. 2fontot, a másodikra 6 st. 9 fontot szabott a handicapper. A két mértföldnél valamivel nagyobb távolságot első ízben 3 p. 58 mp. alatt — második ízben 4 p. 2 mp. alatt futották meg s e döntő versenyben Artless lett a győztes, mert Gaspardra súlyosan nehezült a nagyobb teher s három lóhosszal maradt el versenytársa mögött.

A minap érintett kérdést, valljon a tiszteletdíj értéke a nyereség készpénz összegébe számítandó-e? a newmarketi választmány tárgyalta, de nem dönthette el, mert a vélemények és szavazatok épen két egyenlő részre oszlottak.

A párisi őszi verseny Omnium handicapjában három ló érkezett be holtversenyben, ezek közül kettő Lagrange grófé, a 3 éves Nuncia és az 5 éves Mdle Chantilly, — a harmadik pedig a 3 éves Vicar báró Nivière tulajdona. A döntő versenyben ismét Nuncia lett első.

Oroszországi versenyekről két jelentés fekszik előttünk, melyekből ama rövid következtetést vonjuk, hogy az oroszoknak sok pénzüik, de kevés versenylovuk van, mert három lónál több egy díjért sem indult s a legnagyobb érdekű futást egy magánverseny képezé gróf Woronzoff Chanticleervérü Lucky Birdje és Mr. Marc Figlear vérü paripája közt, melyet az elébbi tiz lóhosszal előzött meg. A versenyre az egész sz. pétervári és moszkovai főnemesség megjelent s olly heves fogadások történtek, hogy 50,000 rubelnél több cserélt gazdát; maga Marc 15,000 rubelen felül vesztett. E futás Tsarcasella pályagyepén ment végbe.

A lóversenyügy már Törökországban is éledezni kezd. Konstantinápolyban bizottmány alakult, melly a versenyek megalapítását tűzte ki feladatául; a szultán legidősebb fia Murad Bey és az egyiptomi pasa testvére a roppant gazdag Ilhamy pasa az indítvány legbuzgóbb pártolói.

A pardubitzzi szarvas-kopászat.

(Vége.)

A vidék jól tartja a szimatot. Az angol dal „déli szelet és ködös léget“ kíván a jó vadásznapra, Pardubitzban nyugati szelet kell kívánni, mert tapasztalásom

szerint a szimat itt mindig nyugati széllel volt legkedvezőbb. A balparti vidék nedves időben, a jobbparti száraz időben tartja inkább a szimatot. Ezen általában mindig jól megy a farka s nyolcz év alatt csak két esetre emlékezem, hogy a szarvas teljes szimathiány miatt elveszett. De az Elba! Persze hogy az Elba gonoszka akadály s áradatkor moeskos hullámai nem egy lovast készítettek visszatérésre. Mások ismét élethálálra úsztak benne; az ismeretes jeles sportsmant Ritter tábornokot félholtan húztuk ki belőle s mennyi nedves lábról és nedvesülés miatt megállott óráról felelős e folyó, mellynek átugrása azonban a vadászat leghevélyesebb percét képezi s ki a jó helyeket ismerő farkárt követi, többnyire baj nélkül hatol át rajta.

S most azon pontra érek, mellyen már annyi farka létrejövetele vagy fenállása megtörtött — s e pont azon községek kártalanítása, mellyeknek határán a vadászat átvonul. Erre nézve Pardubitzban több körülmény kedvezőleg hatott össze. 1848 előtt mindezen községek uradalmiak voltak s az uradalmi tisztek minden befolyásukat felhasználták a parasztok csillapítására, míg más részt hg Liechtenstein Ferencz tetemes pénzáldozatai meggyőzték a népet arról, hogy voltakép nincs kárjuk. Ez paradoxnak látszik, pedig erről minden mezei-gazda elfogulatlan kísérlet után meggyőződni kénytelen. A vetés, mellyen novemberben vagy decemberben nedves időjárásakor 30—40 lovas átnyargalt, olly szint ölt, mint ha a vetésnek fele-része oda lenne. Tavasszal azonban a kárnak nyoma sincs. Az első leesett hó mindent kiegyenlít s egyetlen patkónyom sem fedezhető fel. Több év előtt Pardubitz közelében egy küldet remonte-ló szabadult el s a legműveltebb földeken keresztül kasul egész Chrudimig csatangolt. A földek tulajdonosai 2000 for. kártalanítást követeltek, a kincstár azonban tavaszra halasztá a kár kipuhatólását s ime april havában nem hogy kárt, de még azt sem lehetett kimutatni, melly irányban száguldoztak a lovak. E szerint nem is kellene — mint Angliában nem kell — kárpótlást adni, de ez mégis méltánytalan volna, mint ez legjobban kitünik egy vén falusi bíró példabeszédéből, ki így szólt: „Uram, ha én piszkos kezemmel végig simitom szép kabátodat, az ennek nem fog ártani s még is pofon üt sz érte — így van ez velünk is. Ha mi szorgalmasan művelt földeinket patkónyomoktól felzilálva látjuk, tudjuk ugyan, hogy ez nem árt, de bosszant minket s ezért kárpótlást kell kapnunk.“

Pardubitzban 1852 óta 140 helységgel van kötve szerződés, melly ezeket arra kötelezi, hogy a vadászatot mindaddig, míg a farka fennáll, földeiken méltányos kárpótlásért átvonulni engedik; a vadászatbérlők pedig a haszonbér ötödét nyerik kártalanítás fejében. Általában véve a Pardubitz-környékbeli meg lehetős mérsékeltek — nem ugyan követeléseikben — hanem abban, mivel megelégsznek. 300 forintnyi követelések gyakran kölcsönös megelégedéssel 15 forinttal vannak eligazítva s panasz még eddig nem fordult elé. Ha történtek is néha szemtelen követelések, p. o. egy kis városi polgár részéről, ki azért kívánt kárpótlást, mert a kertén átugrott szarvastól ijedtében Eulália lánya elförmedt s ilyen is maradt — vagy egy molnáré, ki azt állítá, hogy vizének minden hala kiveszett, mióta a szarvast ott fogták el — vagy egy másé, ki azt panaszlá, hogy az arra száguldó vadászoktól meg-

rémülve húsz darab anyabirkája fausse couchet tett — az ilyen emberek kinevetve törvény útjára lönek igazítva s idétlenségeikkel rövid időn felhagytak.

A kártalanítás módjáról sok vita folyt már, valjon ez a patkónyomok vagy a lovarok száma szerint, vagy átlag véve történjék-e — mindez azonban gyakorlatailag kivihetlen s azt hiszem, a pardubitzai eljárás a legjobb. A vidéket jól ismerő falkár minden vadászatot pontosan feljegyez, hol kezdődött, hol végződött, milly határok estek közbe, hány lovas volt sat. A vadászidény végével összeszámolják aztán, hányszor volt egyegy határ érintve, tekintettel ennek nagyságára és földeknek minőségére és arra: száraz idő járt-e vagy nedves — s akkor aránylagosan méltányos kárpótlás adatik.

A pardubitzai vadászöltözék az angol; veres kabát, bőrnadrág, lehajtott csizma, vadászsapka vagy kalap; a falkamester és a falkár rövid angol kürtöt hord nyergén, a második ostorász pedig néhány ebnyaklót egy lassóhoz hasonló kötelen a szarvas megfogására. Csak az urak s a három piqueur viselnek veres kabátot; a lovászmesterek s más vadászatkísérők kerek fekete frakkot.

A vadászlovak rendszeren october végén nyiratnak vagy perzseltetnek meg. — Annak, hogy ez nem ártalmas, legvilágosabb bizonyosságát nyújtják a falkához tartozó lovak, mellyek novemberben és decemberben a vadászat kezdetén vagy végén illy nyirottan gyakran órákhosszat állanak a hideg esőn vagy mennek át a jeges Elbán. Nevezetes példája egy ló kitartási erejének a következő: herczeg Auersperg a vadászatról egyedül sötét éjjel visszatért, felhevült lovával egy mocsárba bukott — s önmaga is csak ügyel bajjal birván menekülni, lovát a mocsárba hagyva gyalog ért haza Pardubitzba. A rögtön több emberrel kiküldött lovászmester egész éjjel hasztalan keresi a lovat, csak reggeli 8 órakor akad reá és négy nappal reá a ló ismét épen és élénken jelen meg a vadászaton. Az elbecézett hack oda lett volna bele, az idomitott vadászló vitézül kiállotta a bajt.

Egy második ló a vadászaton a legfényűzőbb nagy úri kényelem, de igen könnyű s igen ügyes lovasz kell hozzá, hogy ez a vadásztól elne maradjon s a második lovat elfárasztás nélkül kellő perezben szolgálatra állítsa. Ki e kényelemre költeni nem akar, az két léhlzetű lóra tegyen szert s illyen egyedül csak a telivér. A félvér, ha egyszer már megállapodásig van lovagolva, bátran haza vezethető, mert azon nap senki sem fog belőle többé vágatást kicsikarni; a telivérnek azonban csak öt percnyi nyugalomra s a heveder megeresztésére van szüksége és sarkantyuzottan ismét a falka után sietend. Egy idős telivér szürke Stougaard több év előtt az ostorász alatt egy borzasztó futamban elejétől végig a falka mellett maradt — a Nolitz melletti terjedelmes sikon jobbra és balra veres kabátosak állongtak kiállott lovaik mellett, a szürke ernyedetlenül vágatott a hallaliig, mellyhez egyes egyedül ért s onnan ismét 4 német mértföldnyire vigan ment haza. Midőn azonban lenyergelnék, párszor nagyot fújt s holtan rogyott össze. He died game!

Pardubitzban hetenkint négyszer, hétfőn, kedden, pénteken és szombaton áll a kopászat, szerdán és csütörtökön lövadászatok tartatnak a környék uradalmaiban, mellyeknek erdőkőrei a legszebb sportot, kastélyai a legjobb comfortot nyújtják. Senki sem fog ellentmondani, ha Zleb, Hradek, Chlumetz, Herzmanmiestes, Chol-

titz, Schuschitz, Costilowitz és Slatinant emlitem, mellyek mind Pardubitz körül fekszenek.

A kopászat találkozója 11–12 óra közt van, hogy a szomszéd kastélybelieknek reggelizni s ide kocszni idejük legyen. A falka és a vadászlovak egy réten vannak, a szarvasszekér távolabb van. A falkamester megjelentével a szarvast elbocsátják s a szimat minőségéhez képest 10 pereztől fél óráig terjedő térelőnyt adnak neki. Ekkor mindenki felül, a falkamester jelt ad, a falkár megnézvén óráját a falkát nyomra vezeti s midőn vadászsapkáját leveszi, az ebek esaholva rohannak előre. Yoick to him! kiáltja a falkamester, a falkár kürtje megrivall s negyven versenyző ló száguld utána. Három, négy, nyolez órával később ugyanazon lovak, mellyeket a találkozón olly délezegeknek láttunk, fáradtan, befecskendve, lábaik közé huzott farkkal, véres oldalakkal és szájjal vonódnak be ismét Pardubitzba.

Néha szabadból is hajtának fel szarvasok, mellyek vagy megelőzőleg a vadaskertből bocsáttanak ki, vagy mellyek a környéken forganak. Akkor aztán a találkozón természetesen több ovatosság és több türelem szükséges, mellyért azonban a sűrűből kiöltő vad szarvas látása bő kárpótlást nyújt.

A vadászüdény alatt Pardubitzban körülbelől 150 vadászló áll, mellyeknek legnagyobb része angol istállóknak sem válnék szégyenére. Átalában nem hiszem, hogy legyen a continensen kopász-találkozó annyi jó lóval egy csomóban, mint Pardubitzban. Az istállókat többnyire angol lovászmesterek kezelik, kiknek saját club-jok is van s minden vasárnap lovasra és iskolás lóra mély megvetéssel tekintenek. Van sok különzségük, de lovagolni s lovat kezelni tudnak, mint senki más.

Az aradi lóversenyek.

A versenyeket megelőző napokon lanyha eső, a versenynapon magán különösen valamennyi versenyfutás alatt folytonos sűrű eső esvén, a múlt ősszel felszántott talaj meglehetősen sikamlós és mély lőn; a látogatók pedig csak a fedett helyekre u. m. páholyokra és zártzésekre szorultak, és itt is a páholyok kivételével, mellyek mind elfoglalvák, igen gyéren jelentek meg; — e kedvezőtlen körülménynek tulajdonítható, hogy a pályajövedelem s így a pályadíj is a számításhoz képest legalább is felerészre olvadt le. Az idegen versenyző urak nagy számmal s a tavalihoz képest nagyobb versenyerővel jelentek meg, világos tanuságául annak, hogy versenyek iránt a részvét évről évre élénkebbé válik.

A versenyek befolyása és eredménye a következő:

Első nap, october 22.

Tétverseny. 1 mf. Tét 20 ft, fele bánat. Honunkban nevelt 4 éves félvér lovakra. Az aláíró kötelezi magát öt egymásután következő évre u. m. 1857, 58, 59, 60 és 61-re, ki csak egy évre ir alá 50 ft tételt fizet. Teher 120 font, ménre 3 ft több, lóra, melly ez évben az aradi pályát kivéve bármely pályán megjelent 5 ft több, lóra, melly nyert, még 5 ft több.

Kabdebo Zsigmond 4é. f. v. p. k. Venus 120 font, tulajd. — körüljárt.

Bánatot fizettek : Csernovits Arzén, Bohus Zsigmond, b. Simonyi Lajos, Vásárhelyi Géza.

Császárdíj. 100 db arany. 2 mf. Futhat minden a birodalomban nevelt mén és kanca. 50 ft tétel, fele bánat. 3é. 100 ft, 4é. 115 ft, 5é. 120 ft, idősbre 125 ft, ménre 3 fttal, lóra, mely a verseny napjáig pályán megjelent 3 fttal, ha nyert még 3 fttal több. A tét és bánatössz az 1. és 2. ló között megosztandó, ha 5 lónál több versenyez, a 3. tételét menti.

Gr. Kinsky Octavián 3é. p. k. Mary O'Moor. 106 font. Bloss 1

Gr. Almásy György 3é. söt. m. Armin, ap. Chatham, any. Dorothea. 109 ft. Benson 2

Atzél Péter 5é. s. k. Christine, ap. Abraham, any. Christine. 123 ft. Dávid . . . 3

Bakalovich Jenő 3é. vil. p. m. Hülegény, ap. True-boy, any. Rigolette 103 ft. Metcalf 4

Gr. Zichy Aladár 3é. s. k. Avia, ap. Smaragd, any. Avia, 106 font. Lowe 0

Bánatot fizettek : b. Simonyi Lajos, gr. Batthyány István; visszavonattak : D. Michel, Cigarette Remény és Erin.

Az indulásnál Avia a vezetést azonnal átvette, Hülegény, Christine, Mary O'Moor és Ármintól csomóban nyomon követve, az $\frac{1}{4}$ mfdnél Hülegény előnyomult, utána Avia, Mary O'Moor, Christine, Armin; ezt a sort $\frac{1}{2}$ mfdön túl is megtartva, a fordulónál Avia ismét vezetni kezdett; — az első mfdet mérsékelt futásban járván körül, a bíróság előtt következő rendben — egy-egy lóhossz távolságra haladtak a versenyzők: Avia, Hülegény, Christine, Mari O'Moor, Armin. $1\frac{1}{2}$ mfdet a föntebbi rendben meghaladván a futás mindinkább sebesebbé lön, a jeloszlophoz közeledve, Mary O'Moor és Armin Aviát megelőzték, ez utóbbi pedig az előnyomulóktól szorítatva, lovasát az oszlopnak vitte, ki is lábával az oszlophoz ütődve elesett, és sokáig fekvé maradván a legroszabbat sejteté. E ponttól kezdve Mari O'Moor és Armin erősen küzdve közeledtek a nyerponthoz, hová Mari O'Moor lóhosszal mint nyertes érkezett, 2-dik Armin, 5 ölnyi távolságra a lovar nélküli Avia, ezt követte Christine és Hülegény. Idő: 4 p. (Lowe esés közben jobb lábát térdén alól eltörte.)

Nostitz grófné díja. Tiszteletdíj $1\frac{1}{2}$ mf. Futhat az országban nevelt ló. Teher: 3é. 110 ft; 4é. 125 ft; 5é. 130 ft; 6é. és idősbre 135 ft; ménre 2 fttal; angol telivérre külön 5 fttal több. Lóra, melly futás végett gyepen sehol meg nem jelent 5 fttal kevesebb; bécsi díj nyerőjére ugyanazon évben 5 fttal több. Úrlovarok színeikben. 50 ft tét, fele bánat.

Gr. Batthyány István 4é. p. k. Cornflower, ap. Crazy-boy 130 ft. gr. Szápáry Iván körüljárt.

Rózsa díj. Tiszteletdíj. 1 mf. 50 ft tét, fuss vagy fizess. Futhat a hazában nevelt minden félvér ló. Teher 150 ft, ménre 3 fttal több. Úrlovarok színeikben.

Gr. Szápáry Iván p. k. Alborack, 150 font. tulajd. 1

Rózsa Ferdinánd 5é. p. m. Tossop Pista, 150 font, tulajd. 2

Kabdebo Zsigmond 7é. p. k. Tüzes, 150 font, tulajd. 3

Kezdetben Tüzes vezetett, utána Alborack, ezt követé Tossop; a pálya felén Alborack határozottan előre nyomulván, Tüzes 2-dik helyre esett, de csakhamar Tossop által is megelőztetett s egymástól mintegy 5 öl távolságra a főnebbi rendben érkeztek be. Idő: 2 p. 30 mp.

Themby díj. Tiszteletdíj 300 ft. 3 évre u. m. 1859, 1860 és 1861. évre ajánlva

az aradi pályára gr. Kinsky Octavián által. Minden az ausztriai birodalomban ellett és nevelt lovakra. 3é. 105 ft, 4é. 112, 5é. 118 ft. Kanczára és heréltre 3 fttal kevesebb. A melly ló aradi vadásztág tulajdona 3 ft könnyebbséget nyer. 1½ angol mf. Tét 50 ft, fuss vagy fizess. — 10 aláírás esetében a 2. ló kettős tételt kap. — Az aláírások ezen 3 évre kötelezők.

Ifj. gr. Batthyány István 4é. p. k. *Cornflower*, ap. *Crazy-boy*, 110 font Metcalf 1
Gr. Kinsky Oct. 3é. p. k. *Mary O'Moor*, 99 font. Benson 2

Bánatot fizetett: b. Simonyi Lajos. Visszavonattak: *Avia*, *Erin* és *D. Michel*.

Cornflower vezetett, követve *Mary O'Moortól*, melly az 1. mfd. után annyira felment, hogy csaknem derékfutással haladtak, de anyert térelőnyt ismét elvesztvén, *Cornflower* másfél lóhosszal nyertes lett. Idő: 3 p. 2 mp.

Pezsgő díj. Gátverseny 1 mf. három 2½ lábnyi magas gáttal. Tét 5 ft, 10 ft bánat. Futhat minden ló, mely aradi versenytág tulajdona. Teher mint az asszony-sági díjban. Úrlovarok színeikben. A nyertes tartozik a társaságot a versenynapi ebédnél pezsgővel megvendégelni. — Aláírás és nevezés a verseny napig.

Bohus János — *Zsófi*, Markovits Márk. 1
Gr. Szápáry Iván *Alborack*, tulajdonos 2
Gr. Kinsky Octáv., *Caesar*, tulajdonos 3
Gr. Schmettow Richard *Sultán*, tulajdonos 0
Csernovits Arzén *Cossack*, tulajdonos 0

Csomóban indulván, ebből következőleg fejlődtek ki: elől *Caesar*, utána *Alborack*, *Zsófi*, *Sultan*, *Cossack* indulás után visszatartatott, ½ mfd után csupán *Zsófi* és *Alborack* látszottak tovább versenyezni; — *Zsófi* 2 lóhosszával nyertes, — 2-dik *Alborack* 3-dik *Caesar*. — Tübben bánatot fizettek.

Második nap, octob. 23.

Az idő szépen kiderülvén, nézők nagy számmal jelentek meg.

Elegyverseny. 1 mfd. Tét 50 fr., fele bánat. Futhat minden ló, melly aradi vadásztág tulajdona. Teher: 3é. 98 font, 4é. 105 ft, 5é. 110 ft, ménre 5 fonttal több. Külföldön neveltre 5 fttal, Angliában neveltre 5 fttal, telivérre még 10 fonttal több. Úrlovarok színeikben.

Gr. Schmettow Richárd 5é. söt. {p. m. *Uncle Tom ap. the Doctor any. Ukraïne*. 130 font. *Thoby* 1

B. Atzél István 4é. p. m. *Longbow ap. Longbow* 130 font. egy lovasz 2
Deutsche Michel visszavonattott.

Longbow vezetni kezdett, az első oszlopnál *Uncle Tom* beérte s rögtön el is hagyta, a 2-dik fordulónál kitörni akaró *Longbow* felett *Uncle Tom* 20 ölnyi előnyt nyert s ezen távolságot megtartva nyertes lett. Idő: 2 p. 4 mp.

Asszony-sági díj. Tiszteletdíj több asszony-ság által ajánlva. 3 mfd. Tét 20 fr., fele bánat. Futhat minden ló, mely aradi vadásztág tulajdona és 1858-59-ben magyarhoni kopók után vadászott. Teher: 5é. 125 ft, idősb 130 ft, ménre 3, külföldön neveltre 5, Angliában neveltre 5 fttal több, telivérre még 10 fonttal több. Úrlovarok színeikben. A tét- és bánatosz az első és második ló között megosztandó. A harmadik ló tételét menti öt induló esetében.

Bohus Zsigmond id. s. k. *Vixen*, ap. *the Caster* 150 font., ifj. gr. Batthyány István 1

B. Simonyi Lajos id. söt. p. m. Laristan, ap. Muley Moloch, 153 font, tulajd. . . . 2
Mountebank visszavonatott.

Helyből Laristan vezetvén, nem sokára Vixen a vezetést átvette; az iram meglehetősen mérsékelt volt. Az 1. mfd után Vixen fél lóhosszal elől járt, s később Laristan újból vezetni kezdte két lóhossznyira követve Vixentől. — Ezen sort és a mérsékelt futást 2 és fél mfdig megtartották, a midőn Vixen Laristant beérve, egymásmellett sebes futásnak eredtek és Vixen csekély előnyt kezdett nyerni. Az utolsó fordulónál Laristan újból előre nyomult, de ez által nyert előnyét a nyerő ponttól 15 ölnyi távolságra ismét veszítve, Vixen $\frac{1}{2}$ lóhosszával nyert. Idő: 10 p.

Bohus dij. 1 $\frac{1}{2}$ mfd. Tiszteletdíj. 50 for. tét, fele bánat. Futhat az országban nevelt minden kanca. Teher : 3é. 100 ft, 4é. 115 ft, 5é. 120 ft, idősbre 125 ft; mely ló a verseny napjáig megjelent 3, ha nyert még 5 fonttal több.

Ifj. gr. Batthyány István 4é. p. k. Cornflower ap. Crazy-boy, 123 ft, Metcalf . . . 1

Atzél Péter 3é. s. k. Zöldike, ap. Hackfall, any. Abigail 103 ft, egy lovasz . . . 2

Avia és Erin visszavonatott, Mary O'Moor mint nem magyarhoni nem versenyezhetett.

Cornflower helyből vezetve könnyen nyert. Idő 3 p. 15 mp.

Aradi pályadíj. 2 mfd. 50 for. tét, fele bánat. — Futhat Magyar- és Erdélyországban ellett és nevelt minden ló. Teher : 3é. 90 ft, 4é. 105 ft, 5é. 110 ft, id. 115 ft; telivérre 10, ménre 3 fonttal több. Pályázott lóra 5, nyertesre még 5 fonttal több.

Atzél Péter 5é. s. k. Christine, ap. Abraham, any. Christine, 125 font Dávid . . . 1

Bohus János 3é. t. v. p. m. Remény, ap. Smaragd, any. Christine, 103 ft. Benson . . . 2

Bakalovits Jenő. 3é. vil. p. m. Hülegény, ap. True-boy, any. Rigolette. 103 ft. Metcalf 3

Markovits Márton id. f. k. Erin, ap. Crazy-boy, 125 font Sharp 0

Kabdebo Zsigmond id. f. v. p. k. Tüzes 115 font 0

Rozsa Péter Ede id. ph. Villám, ap. Tossop. 125 font 0

Gr. Schmettow Richárd 5é. p. k. Corinne, ap. Sauter la Coupe, 130 font 0

Corinne helyből sebesen vezetett, utána Christine és Erin, a többi csomóban együtt; — Remény és Hülegény a csomóból kiválván, Erint úgy a sebességét mérseklő Corinnet is elhagyták és 1 mfdre a következő rendben haladtak: Christine, Remény, Hülegény, Corinne, ezen sorozatot egy és fél mfdig megtartották a midőn Corinne végkép visszatartatott, Hülegény pedig egészen Remény mellé vonult. — Christine a már nyert előnyből keveset veszítve 5 ló hosszával nyertes lett. Remény Hülegénnyel erősen vetélkedve egy fejjel másodiknak, Hülegény pedig 3-diknak jött be.

Mezei-gazdák versenye. 50 for. dij az első, 10 forint a második lónak. — Futhat magyarországi mezei gazda nevelte ló, hátán mezei gazdával, nyereg nélkül. Egyszer a pálya körül. 1 angol mfd=848 öl.—Bejelentés a futás előtt félórával.

Villa Antal nagy-iratosi — 14é. p. k. Tündér 1

Buzán Flóra székesuti — 6é. söt. p. k. Tündér 2

Knizsár Ilie szt-tamási 6é. névtelen szürke 0

Buzán Tündére vezetett, de a múlt évben is nyertes Villa Tündére elibe nyomult, csakhamar mintegy 5 ölnyi tértávolt nyert s azt végig meg is tartva, nyertes lón. — A szürke fél úton felbúkván, lovasát maga alá temette, de csakhamar segítséget nyervén, felkerekedtek és a pályáról eltávoztak; — sem lovas sem a ló nagyobb sérülést nem szenvedett. A programmszerint az 1-ső lónak 50 frt, a 2-iknak

10 frnyi díj volt kifizetve; aláírásokból azonban 86 ft folyván be, a pályabírószág az 1-sűnek 60 fr. a 2-iknek 20 ftot határozott, a 3-iknek a visszamaradt 6 for. fájdalompenz képen lett volna kifizetendő, ez azonban nyom nélkül eltűnően, az érintett 6 for. a pályapénztárba fizettetett be.

Vigaszverseny. 1. mfd. Tét 30 for. f. v. f. Futhat minden ló, mely az ez évi aradi versenyen nem nyert. Teher: 3é. 70 ft, 4é. 80 ft, 5é. 85 ft, id. 90 font; külföldön neveltre 5, Angliában neveltre 5, telivérre még 5, ménre 3, lóra, mely az nap nem futott 5 fonttal több. — Aláírás és nevezés félórával a futás előtt.

Gr. Almásy György 3é. sg. m. Armin, ifj. Benson 1

Gr. Kinsky Octavián 3é. s. m. Deutsche Michel, Metcalf 2

Cossack kezdetben vezetett, 3½ mfdre Armin által beéretvén, ló ló mellett legsebesebb futásban együtt haladott, később Armin elsőbbséget nyerve s ezt végig megtartva 3 ló hosszával könnyen nyert. Az idei verseny-szak alatt legsebesebb futásidő 1 p. 58 mp.

B. Simonyi akadályversenye. 2 mfd. Legalább 10 ugrás. Tiszteletdíj. Tét 20 for., fele bánat. Futhat minden vadászló, melly az aradi vadásztársulat tagjának tulajdona, és Magyar- vagy Erdélyhonban 1858–59 kopók után vadászott. Teher: 4é. 125 font, 5é. 100 font, idősb 135 font; ménre 3, külföldön neveltre 5, Angliában neveltre 5, telivérre még 5 fonttal több. A 2-dik ló kétszeres tételt nyer. Úrlovarok színeikben.

Gr. Kinsky Octavián 5é. Caesar, 133 font, tulajd. 1

B. Atzél István 5é. irlandi f. v. Sailor, 140 font, gr. Szápáry Iván 2

Laristan visszavonatott.

Helyből Caesar vezetett; ez valamint az öt csekély távolságra követő Sailor is az első 3 láb magasságu sövény, a 2-dik 11 láb szélességű meglehetősen mély árok, és a 3-dik 3½ magas deszkaakadályon határozott és szép ugrással áthaladván, a 4-dik kettőzött 7 láb széles árok és 3 láb magas sövény akadálynál kitört, és azon közben, hogy Caesar az árokból kikapaszzkodik, a hamarabb megfordított Sailor ez akadályon is túl teszi magát, és előnyt nyerve az 5-dik 3 láb magas sövény akadályhoz közeledik, — ez alatt azonban a 4-dik akadályt határozottan átugró és lovása által sebes iramra felhívott Caesar által közvetlenül az akadály előtt beéretvén, az 5-ik ugrást mindkettő csak nem egy pillanatban tette. Egy mfdet a bíróság előtt elhaladva, Caesar pár ölnyi előnnyel birt, másfél mfdre Sailor vette át a vezetést, s ebben Caesar által látszólag akarva — az utolsó akadályig meg is hagyatott, itt azonban csakhamar beéretvén s el is hagyatván, Caesar 10 öllel elébb mint győztes érkezett be.

Vigaszversenyeink iránt mindeddig kevés részvét mutatkozván, ifjabb gróf Batthyány István úr indítványára elhatároztatott, hogy jövőre az érintett versenyek érdekesítése tekintetéből a pályadíjnak egy bizonyos része fogdíjül kifizeteni; továbbá a versenyfeltételeknek némelly czélszerűbb módosításai tétettek kilátásba.

Popovits Zsigmond.

Tudósítás és felszólítás

a k. Szolnokmegyei közös ménes ügyében.

Ez egylet célja annak alakulása előtt az érdekelt közönséggel tudatva volt s ennek ismétlését annyival is inkább fölöslegesnek tartom, mivel az más nem is lehet, mint a lótenyésztés előmozdítása és könnyítése. — Áldozat nélkül azonban semmi eredményhez sem juthatni s a lónevelésnél inkább mint bármi másnál sok türelem, kitartás s bizonyos összeg befektetése szükséges, ha célt akarunk érni, és habár illy társulat alakulása a lónevelést könnyíti, az mégis főleg eleinte bizonyos költséget és áldozatot igényel; az üdvös cél tekintetéből azonban a kezdet nehézségei az illetőket ne ijesszék vissza.

A társulat alakulásakor az előleges számítás úgy tétetett, hogy annak 20 tagja legyen, az aláírás befejeztekor azonban csak 18-an voltak s néhány hónappal ezután ezek közül is 3 tag oda nyilatkozott, hogy abból ismét kilépni kívánnának; maradt tehát a jövőre a társulatnak 15 rendes tagja s az idei év és a közgyűlésen tett előleges számítás megmutatta azt, hogy a társulat ez alapon is fennálhat.

Az első év eredménye e következő volt: Bolero mén fedezett 40 kanczát, Rock mén fedezett 34 kanczát. A legelőn összesen 173 ló két esapatra volt osztva; az egyikben az öreg kanczák és kanczacsikók, a másikban a csődör és herélt csikók.

A mén lovak Fegyverneken állottak és állanak jelenleg is, a ménes Bánhalmán legelt.

Az ügyeket a tavali közgyűlés által kinevezett választmány kezelte, és ennek határozatai megerősítésére alólírott augusztus 15-kére közgyűlést hirdetett, mellyre azonban elegendő számú tag meg nem jelenvén, a közgyűlés határnapja elhalasztatott s a jelenlévők a mén lovak és ménes megtekintése után eloszlottak.

A következő közgyűlés october 17-ikén tartatott s annak jegyzőkönyvi kivonata e következő:

I. Felolvastattak és megerősítették a választmányi ülések jegyzőkönyvei, mellyek főleg a szükséges személyzet megfogadását tárgyalták. E jegyzőkönyvekből kitűnt, hogy a társulat részére Suck ménesmester fogadtatott meg, ki eddig hg Eszterházy ozorai ménesét kezelte.

II. A pénztárnok jelentéséből kitűnt, hogy sok befizetés hátra van még s ha e fizetések befolyznak, a költségek fedezése után a jelen év bezártával legalább 1,000 forint marad a társulat pénztárában, mely összeg kamatra kiadatván, tartaléktókéül hagyatni rendeltetett. Az évi számadás megvizsgálásával Magyary Lajos és Koppély Károly bizattak meg.

III. Megvizsgáltattak a hágatásra és legeltetésre nézve használt kezelési iverk, mellyeket eddigelé Mayerhoffer Márton, alólírott ispánja vitt. Ezen kezelés helyesnek és rendesnek találtatott s a fennevezett ispánnak fáradságáért a társulat pénztárából 80 forint o. é. kifizettetni rendeltetett.

IV. Megállapítottatott a jövő évi költségvetés s ennek tárgyalása folytán kitűnt, miszerint a tagok azon kívánságának, hogy az általuk fizetett 80 forintnyi évdij

leebb szállíthatók, eleget tenni nem lehet, mert különben az elkerülhetlenül szükséges költség fedezve nem volna; illy alapon azonban a társulat a meglévő 15 taggal is bizton fennállhat. — Minthogy azonban kevesebb a tag mint az előleges számítás alkalmával, határozottat: hogy mindaddig, míg azoknak száma nem szaporodik, minden tagnak jogában áll a társulati ménlovakkal 5 kanczát hágattatni, holott eddig csak 4-re volt joga.

V. Felhivatván azon körülmény, miszerint a társulattól 3 tag ki akar lépni, határozottat: hogy miután a társulat a történt aláírások alapján alakult, nem engedheti el az illetőknek az általok kötelezett fizetést; hogyha azonban az illető tagok az általok kötelezett 200 pengő forint helyett a többi tag által eddig befizetett 150 pengő forintot a társulati pénztárba befizetik, akkor a társulat őket további kötelezettségeik alól fölmenti.

A pénztárnok bizatott meg az illetőket a közgyűlés ezen határozatáról értesíteni, olly formán, hogy ha ennek eleget nem tesznek, az általok kötelezett összeg az aláírási ív nyomán törvényes úton fog behajtani.

VI. Habár az idej esztendő a hosszas szárazság miatt zsinórmértékű venni nem lehet, mégis a tagok nagyobb része oda nyilatkozott, hogy jó volna a ménes számára más legelőről gondoskodni, miért is megbízott minden tag a ménes számára alkalmas legelőt keresni s ha olyast talált, azt az igazgatóval tudatni.

VII. Az idej legeltetésre és még hátralévő befizetésekre nézve határozottat, hogy a lovak, ha az idő engedi, november 15-keig künn maradjanak s hogy a fűbéri tartozás a lovak hazavitele előtt befizetendő, a miről az illető lótulajdonosok lapok útján értesítendők.

VIII. Megbízott az igazgató a ménesmester számára utasítást dolgozni ki, mellyben annak a tagok iránti kötelezettségei tisztán ki legyenek fejtve, s ezt a jövő közgyűlés elé terjeszteni. — A kezelése alatt lévő beteg lovakra nézve határozottat, hogy zab és széna nagyobb mennyiségben fog számadása alá kiadatni, gyógyszerek beszerzésére pedig neki a társulat pénztárából 100 forint előlegeztetik. Mind a takarmányt, mind a gyógyszereket, előre meghatározandó áron azon lótulajdonosoknak rójja fel, kiknek lovait ápolja.

IX. A jövő közgyűlés határnapjául december 20-ika tűzetett ki Török-Szent-Miklóson. A közgyűlés ezen határozatai folytán alólírott megbízott következő

felszólítást

tenni közhírré:

1. Hogy mindazon földbirtokosok vagy bérlők, kik Szolnokmegyében 300—400 holdnyi lónak alkalmas legelőt több éven át a társulathoz haszonbérbe átengedhetnek, sziveskedjenek erről és a feltételekről alólírottat értesíteni.

Több ajánlatnál azon legelő fog tekintetbe vétetni, melly leginkább a megye központján van.

2. Felszólítatnak mindazon lótulajdonosok, kiknek lovai a közös ménesen vannak, hogy azok hazaviteléről annak idején rosz idő beállta előtt gondoskodjanak, legkésőbb pedig november 15-ikéig azokat elvitetni sziveskedjenek.

A lovak elvitele előtt azonban a még hátralévő fűbér Koller József pénztárnoknál Fegyverneken befizetendő.

3. Minthogy olly legelő ajánlatotott a társulatnak, melly egyedül a ménes számára nagy kiterjedésű, ez legjobb alkalom volna ezzel összekötetésben felállítani a megyében már több ízben említett szűz gulyát.

Ennélfogva felszólíttatnak mindazok, kik ezen eszmét pártolják, hogy ennek kiviteli módját előre megfontolják és a szűz gulya felállításának megvitatására, mind a mezei gazd. és lov. egyesület közgyűlésére november 20-ikán mind a közös ménes közgyűlésére december 20-ikán megjelenni sziveskedjenek.

Gr. Szápáry Gyula igazgató.

A k. szolnokmegyei lov. és gazd. egyesület

új alakulására s a tisztviselői kar új megválasztására f. é. november 20-kán tartatik közgyűlés Török-Szent-Miklóson az Almásy család házánál reggeli 9 órakor, mellyre minden egyleti tag és érdekelt megjelenni kéretik.

Gr. Szápáry Gyula egyl. elnök.

Agarászati határnapok.

Az 1859. évi nov. hó 13-kán tartandó Medgyesi „Billikom verseny“ Agarászatra, ugy: 1859. nov. hó 25-én tartandó br. Atzél István által a legjobb agárnak ajánlott tiszteletdíj-futásra mindenkit szivesen meghiv a társulati választmány. Össze jövetel: Medgyesi nagy verdéglő reggeli 9. óra.

A szolnokmegyei lovar és gazd. egyesület ez évi 1-ső díj-agarászata november 21-én tartatik Török-Szent-Miklóson, a II-dik pedig Túron december 17-ikén. Mindenik agarászat alkalomával a díj 50 forint o. é. Minden agár után 5 forint tétel és 2 forint gyeppenz fizetendő. Az agarak az agarászat előestéjén bejelentendők. A díjra csak egyleti tag agara futhat.

Miután az 1858-dik Csákórára ajánlott agár-billikomomra futás az idő mostohasága miatt nem volt rendezhető, ezennel tudtára adom az illető agártulajdonosoknak, hogy a billikom még meglévén, az agárverseny haladéktalanul meg fog tartatni Csákón f. év november havában, a verseny napja pedig a nov. 10-ki „Vadászlapban“ fog közzé tétetni a csákói elnökség által, melly e részben általam fel fog kéretni. — A verseny annyival érdekesebb lehet, miután gr. Károlyi Gyulának két kiténő, valamint b. Atzél Istvánnak most vásárolt a Horváth Edmundféle híres ajból való agarait a versenyzők közt reméljük láthatni.

A s z ó d, october 14. 1859.

B. Podmaniczky Frigyes.

H á g ó m é n.

A polgári istállóban jövő február 1-től kezdve Frantic id. pej mén, ap. Alarm, any. Mulatto k. hágni fog: telivér kanczát 50 forintért, félyvér kanczát 25 forintért. Istállópénz 5 for.

Eladó vadászebek.

Egy pár igen jó kopó — és egy pár nem kevésbé jeles borzeb, a tulajdonos betegsége miatt eladó, bővebb tudósítás e lapok szerkesztőségénél nyerhető.

T A R T A L O M:

Vadászrajzok. — Tárogató. — A pardubitzai szarvaskopászat. — Az aradi löversenyek. — Tudósítás és felszólítás a szolnokmegyei közös ménes ügyében. — A szolnokmegyei lovar és gazdasági egyesület jelentése. — Agarászati határnapok. — Hágó mén. — Eladó vadászebek.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő Bérczy Károly.

Pest, 1859. Nyomatott Emich Gusztávnál. Barátok tere 7. sz.